

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра екології агросфери та екологічного контролю

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету захисту рослин,
біотехнологій та екології
Юлія КОЛОМІЄЦЬ
23 05 2024 р.

“СХВАЛЕНО”

на засіданні кафедри екології
агросфери та екологічного контролю
Протокол №7 від “15” травня 2024 р.
Завідувач кафедри
Олена НАУМОВСЬКА

”РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП
«Екологія та охорона
навколишнього середовища»
Віталій ГАЙЧЕНКО

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРИРОДООХОРОННІ ІННОВАЦІЇ ТА ЕКОЛОГІЧНІ ПРОЄКТИ**

Галузь знань: 10 «Природничі науки»

Спеціальність: 101 «Екологія»

Освітній ступінь: «Магістр»

Освітня програма: «Екологія та охорона навколишнього середовища»
(назва ОП)

Факультет: захисту рослин, біотехнологій та екології
(назва)

Розробник: Строкаль В.П. канд. пед. наук, доцент
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 р.

1. Опис навчальної дисципліни
Природоохоронні інновації та екологічні проекти

Галузь знань, спеціальність, освітня програма		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	101 Екологія	
Освітня програма	Екологія та охорона навколишнього середовища	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова компонента ОПП	
Загальна кількість годин	90	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістовних модулів	2	
Курсовий проект (за наявності)	Відсутній	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання		
	Денна	Заочна
Рік підготовки	2	
Семестр	3	
Лекційні заняття	10	
Практичні, семінарські заняття	20	
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	60	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	1,5	

2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою курсу «Природоохоронні інновації та екологічні проекти» є формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь й навиків у застосуванні природоохоронних та еко-інновацій під час розробки екологічних проектів наукового та освітнього спрямування. *Основні завдання навчальної дисципліни* включають опанування здобувачами теоретичних основ природоохоронних інновацій та теоретико-методологічного підґрунтя принципів, методів та механізмів розробки екологічних проектів.

Набуття компетентностей:

Компетентності навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК04. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК10. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні екологічних проблем.

СК13. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців.

СК14. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення

професійної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

СК17. Здатність самостійно розробляти екологічні проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

ПР09. Знати принципи управління персоналом та ресурсами, основні підходи до прийняття рішень в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПР11. Уміти використовувати сучасні інформаційні ресурси з питань екології, природокористування та захисту довкілля.

ПР14. Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.

ПР16. Вибирати оптимальну стратегію господарювання та/або природокористування в залежності від екологічних умов.

ПР19. Уміти самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

- повного терміну денної (заочної) форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	лаб	п	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	<i>11</i>	<i>12</i>	<i>13</i>
Модуль 1. Природоохоронні інновації в екологічній діяльності												
Тема 1. Інновації та інноваційна діяльність	13	1		2		10						
Тема 2. Відкрита наука	15	1		4		10						
Тема 3. Природоохоронні рішення в екологічній діяльності (NbSs, Стратегії ЄС)	16	2		4		10						
Всього за Модулем I	44	4		10		30						
Модуль 2. Екологічні проекти												
Тема 4. Екологічні проекти та їх види, доцільність, ефективність, науковість	14	2		2		10						
Тема 5. Програма ЕРАЗМУС+ та Горизонт Європа	16	2		4		10						
Тема 6. Проекти прикладного та фундаментального дослідження МОН України: можливості, підготовка та подання заявки	16	2		4		10						
Всього за Модулем II	46	6		10		30						
Усього годин	90	10		20		60						

4. Темы практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин
Модуль 1. Природоохоронні інновації в екологічній діяльності		
1	Природоохоронні інновації в забезпеченні екологічної, водної та продовольчої безпеки	2
2	Інструменти та засоби управління екологічними даними	4
3	Природоохоронні рішення (NbS, Green Deal, EU Strategies) в екологічній діяльності для досягнення ЦСР в забезпеченні екологічної, водної та продовольчої безпеки	4
Модуль 2. Екологічні проєкти		
4	Підготовка грантової заявки написання екологічного проєкту	2
5	Обґрунтування учасників грантової заявки	2
6	Обґрунтування актуальності, мети, завдань, методології грантової заявки	2
7	Обґрунтування впливів, показників ефективності та робочих пакетів грантової заявки	2
8	Обґрунтування фінансового забезпечення грантової заявки та результатів ефективності	2
	Всього, год	20

5. Темы самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зелені технології	30
2	Екологічні проєкти в освітній діяльності: принципи реалізації	15
3	Екологічні проєкти в науковій діяльності: принципи реалізації	15
	Всього, год	60

6. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- презентації, постери;
- розрахункові роботи;
- захист практичних робіт.

7. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

8. Методи оцінювання:

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- командні проєкти;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни **РДИС** (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{НР}$ (до 70 балів): $R_{ДИС} = R_{НР} + R_{АТ}$.

10. Рекомендовані джерела інформації:

1. Строкаль В. П., Куровська А. В. Інтегральна оцінка екологічного стану природних вод для різних видів водокористування : науково-методичні рекомендації. Київ : Редакційно-видавничий відділ НУБіП України, 2024. 64 с.

2. Строкаль В. П., Куровська А. В. Інтегральне оцінювання екологічного стану води Київського водосховища: монографія / В. П. Строкаль, А. В. Куровська. Київ : Видавничий центр НУБіП України, 2024. 225 с.

3. Strokal, M., Strokal, V., & Kroeze, C. (2023). The future of the Black Sea: More pollution in over half of the rivers. *Ambio*, 52(2), 339-356. DOI: <https://doi.org/10.1007/s13280-022-01780-6>

4. Vita Strokal (2021). Transboundary rivers of Ukraine: perspectives for sustainable development and clean water. *Journal of Integrative Environmental Sciences*. Vol.18, No.1, P. 67-87. DOI: <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/1943815X.2021.1930058>

5. Strokal, V., Kurovska, A., & Strokal, M. (2023). More river pollution from untreated urban waste due to the Russian-Ukrainian war: a perspective view. *Journal of Integrative Environmental Sciences*, 20(1), 2281920. DOI: <https://doi.org/10.1080/1943815X.2023.2281920>

6. Мусіна Людмила. Еко-інновації в ресурсоефективній економіці: сучасні концепції, рушії розвитку та бар'єри, рекомендації щодо політики поширення в Україні. Демонстраційний проект «Ресурсоефективне та чисте виробництво» в рамках програми «Екологізація економіки в країнах Східного партнерства Європейського Союзу», 2022. 58 с.

7. КЛАРИС Марго та ін. Каталог природоорієнтованих рішень в управлінні водними ресурсами в країнах Східного Партнерства. *Програма «Європейський Союз для довкілля» в країнах Східного партнерства. Управління водними ресурсами та екологічні дані (ENI/2021/425-550)*. 2024. 107 с.

8. Системні дослідження навколишнього середовища: корпоративні екологічні системи, хімічна екологія / Л. Д. Пляцук, Т. В. Козуля, Л. Л. Гурець, В. Ф. Моїсєєв, І. Ю. Аблєєва. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2023. 460 с.

9. Луговий В., Драч І., Петроє О. та ін. Теоретичні та методичні основи модернізації механізмів підвищення дослідницької спроможності університетів України у контексті імплементації концепції “Відкрита наука” та повоєнного відновлення України як сильної європейської країни (В. Луговий, Ред.; 1ий вид.). *Інститут вищої освіти НАПН України*. 2023. DOI: <https://doi.org/10.31874/978-617-7644-61-2-2023>

10. Методичні рекомендації щодо управління науковими даними для закладів вищої освіти та наукових установ у частині визначення механізмів збереження та повторного використання наукових даних. Міністерство освіти і науки України. 2024. URL: <https://mon.gov.ua/nauka/nauka-2/vidkrita-nauka/informatsiino-metodychni-materialy>

11. Європейський кодекс дослідницької доброчесності. ALLEA. 2024. DOI: <https://doi.org/10.26356/ECOC-Ukrainian>
12. Pan, H., Ferreira, C., Kalantari, Z., & Cong, C. (2025). Introduction: Nature-based solutions in supporting sustainable development goals. В *Nature-Based Solutions in Supporting Sustainable Development Goals* (с. xv–xxvi). *Elsevier*. DOI: <https://doi.org/10.1016/B978-0-443-21782-1.09999-1>
13. Carnegie Mellon University. (2024, Грудень 5). Metadata Standards. Carnegie Mellon University. URL: <https://guides.library.cmu.edu/Metadata>
14. Kalantari, Z., Ferreira, C. S. S., Pan, H., & Pereira, P. (2023). Nature-based solutions to global environmental challenges. *Science of The Total Environment*, 880, 163227. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2023.163227>
15. Keesstra, S., Veraart, J., Verhagen, J., Visser, S., Kragt, M., Linderhof, V., Appelman, W., Van Den Berg, J., Deolu-Ajayi, A., & Groot, A. (2023). Nature-Based Solutions as Building Blocks for the Transition towards Sustainable Climate-Resilient Food Systems. *Sustainability*, 15(5), 4475. DOI: <https://doi.org/10.3390/su15054475>